

Innhold

Forord	11
Innledning	13
<i>Hege Roaldset og Janne Thoralsvdatter Scheie</i>	
Hva er <i>Introduksjon til fagdidaktikk?</i>	13
Hvorfor <i>Introduksjon til fagdidaktikk?</i>	15
Hvordan bruke <i>Introduksjon til fagdidaktikk?</i>	15
Kapittel 1	
Introduksjon til fagdidaktikk	17
<i>Jonas Bakken</i>	
1.1 Didaktikk	17
1.2 Didaktikkens hovedområder	19
1.3 Undervisningens hva: skolefagenes innhold	20
1.3.1 Lærernes valgfrihet	20
1.3.2 Kilder til skolefagenes innhold	21
1.4 Undervisningens hvorfor: skolefagenes mål og begrunnelser ...	22
1.4.1 Nytte og danning	22
1.4.2 Begrunnelser i læreplan og skolepolitisk debatt	24
1.5 Undervisningens hvordan: skolefagenes metoder	25
1.6 Fagdidaktiske relasjoner	27
1.6.1 Den didaktiske trekanten	28
1.6.2 Den didaktiske relasjonsmodellen	29
1.6.3 Relasjonenes avgjørende betydning	32
1.6.4 Utvikling av læreres didaktiske kompetanse	33
Litteratur	34
Kapittel 2	
Introduksjon til læreplaner	36
<i>Karsten Korbøl</i>	
2.1 Hva er læreplaner, og hvorfor har vi dem?	36
2.2 En læreplan blir til	37

2.3	Intensjoner og utforming av læreplaner	39
2.4	En kort læreplanhistorie	40
2.4.1	Reformene på 1990-tallet	41
2.4.2	Kunnskapsløftet (LK06)	41
2.5	Fagfornyelsen (LK20)	43
2.5.1	Overordnet del – et verdiløft for skolen	44
2.5.2	Fra overflatelæring til dybdelæring	45
2.5.3	Kompetansebegrepet	46
2.5.4	Læreplaner i fag – struktur og innhold	46
2.5.5	Kompetansemål i LK20	50
	Litteratur	52

Chapter 3

Introduction to English didactics	54
--	-----------

Ulrikke Rindal

3.1	What is English didactics?	54
3.1.1	The ownership of English	54
3.1.2	The historical development of English as a school subject	55
3.1.3	English as a school subject today	56
3.1.4	The school subject vs. the subject discipline	56
3.2	Why should students learn English?	58
3.2.1	The role of English in Norway	58
3.2.2	A subject for all-round education	59
3.3	What should students learn?	59
3.3.1	Language and content	59
3.3.2	Communication	60
3.3.3	Language learning	61
3.3.4	Working with texts in English	63
3.3.5	Intercultural competence	63
3.3.6	Basic skills in English	65
3.4	How to teach English?	66
3.4.1	Relevance	66
3.4.2	Language as a resource	68
	Literature	70

Kapittel 4

Introduksjon til fremmedspråkdidaktikk	72
---	-----------

Debora Carrai

4.1	Hva er fremmedspråkdidaktikk?	72
-----	-------------------------------------	----

4.1.1	Hva er fremmedspråk?	72
4.1.2	Hvilke fremmedspråk finnes det i skolen?	74
4.1.3	Fagets status i norsk skole	75
4.2	Hvorfor skal elevene lære et fremmedspråk?	75
4.2.1	Hva er fagets begrunnelse?	76
4.3	Den kommunikative kompetansen	76
4.4	Den interkulturelle kompetansen	78
4.5	Hva skal elevene lære?	78
4.5.1	Læreplanen	79
4.5.2	Kjerneelementer	79
4.5.3	Rammeverket	80
4.6	Hvordan undervise i fremmedspråk?	81
4.6.1	Hva er god undervisning i fremmedspråk?	81
4.6.2	Hva er viktig å fokusere på?	82
	Litteratur	85

Kapittel 5

Introduksjon til historiedidaktikk .....

Hege Roaldset

5.1	Hva er historiedidaktikk?	89
5.1.1	Vitenskapsfag og skolefag	90
5.1.2	Historisk bakgrunn: hva skal elevene lære?	91
5.1.3	Nye mål: historiebevissthet og historisk tenkning	91
5.1.4	LK20: hva skal elevene lære?	93
5.2	Hvorfor skal elevene lære historie?	96
5.3	Hvordan undervise i historie?	98
5.3.1	Hverdagsforståelse og historiefaget	99
5.3.2	Metoder i historieundervisningen	100
	Litteratur	103

Kapittel 6

Introduksjon til matematikdidaktikk .....

Roar Bakken Stovner og Nils Buchholtz

6.1	Hva er matematikdidaktikk?	104
6.1.1	Forskning i matematikdidaktikk	105
6.1.2	Hva kan matematikdidaktikken gi lærere?	106
6.1.3	Hva er matematikkfagets egenart?	107
6.2	Hvorfor skal elevene lære matematikk?	109
6.2.1	Matematikk for teknologisk og sosioøkonomisk utvikling	110

6.2.2	Matematikk for opprettholdelse av samfunnet politisk, ideologisk og kulturelt	110
6.2.3	Matematikk for individets håndtering av eget liv	111
6.3	Hva skal elevene lære?	112
6.3.1	Kjerneelementer	112
6.3.2	Grunnleggende erfaringer	113
6.4	Hvordan undervise i matematikk?	114
6.4.1	Undervisningsmetoder	114
6.4.2	Matematikkdidaktiske prinsipper	115
	Litteratur	117

Kapittel 7

Introduksjon til naturfagenes didaktikk	119
--	-----

Mai Lill Suhr

7.1	Hva er naturfagenes didaktikk?	119
7.1.1	Naturfaget i skolen	119
7.1.2	Naturfagets historie	120
7.1.3	Naturvitenskap og naturvitenskapelig forskning	121
7.1.4	Naturfagenes didaktikk	122
7.2	Hvorfor skal elevene lære naturfag?	124
7.3	Hva skal elevene lære?	125
7.3.1	Naturvitenskapens egenart	126
7.3.2	Grunnleggende ferdigheter	127
7.3.3	Tverrfaglige temaer	128
7.4	Hvordan undervise i naturfag?	128
7.4.1	Undervisningskvalitet i naturfag	128
7.4.2	Utforskende arbeidsmåter	129
7.4.3	Praktiske aktiviteter	130
7.4.4	Andre læringsarenaer	131
7.4.5	Representasjoner i naturfag	131
	Litteratur	133

Kapittel 8

Introduksjon til norskdidaktikk	136
--	-----

Jonas Bakken

8.1	Hva er norskdidaktikk?	136
8.1.1	De ulike fagene i norskfamilien	136
8.1.2	Norskfagets opphav	137
8.1.3	Norskfagets forhold til vitenskapsfagene	138
8.1.4	Norskdidaktikk	139

8.2	Hvorfor skal elevene lære norsk?	140
8.3	Hva skal elevene lære?	142
8.3.1	Kjerneelementene i norsk	143
8.3.2	Norsklærernes valg av innhold	144
8.4	Hvordan undervise i norsk?	145
8.4.1	Metoder i skriveundervisningen	146
8.4.2	Metoder i litteraturundervisningen	147
8.4.3	Metoder for undervisning i muntlighet	148
8.4.4	Metoder i sidemålsundervisningen	149
8.4.5	Bruk av læremidler i norskfaget	150
	Litteratur	151

Kapittel 9

Introduksjon til religions-, livssyns- og etikkdidaktikk 153

Ole Andreas Kvamme

9.1	Hva er religions-, livssyns- og etikkdidaktikk?	153
9.2	Skolefag som historisk betinget	153
9.2.1	Hva skal skolefaget hete?	154
9.3	Hva er fagdidaktikkens grunnlag?	156
9.3.1	Universitetsfagenes rolle	157
9.3.2	Elevenes hverdags erfaringer	157
9.3.3	Betydningen av menneskesyn	158
9.3.4	Utfordringer i samtida	159
9.4	Hva skal elevene lære i religion, livssyn, filosofi og etikk?	160
9.5	Hvordan skal elevene lære religion, livssyn, filosofi og etikk?	162
9.5.1	Filosofisk samtale	162
9.5.2	Perspektiver og perspektivveksling	163
9.5.3	Ekskursjoner og besøk	164
9.6	Hvorfor skal elevene lære religion, livssyn, filosofi og etikk?	165
9.7	Noen sentrale fagdidaktiske problemstillinger	166
	Litteratur	168

Kapittel 10

Introduksjon til samfunnsfagdidaktikk 171

Silje Førland Erdal og Erik Ryen

10.1	Hva er samfunnsfagdidaktikk?	171
10.1.1	Hva skal elevene lære i samfunnsfag?	172
10.1.2	Skolefag og vitenskapsfag	172
10.1.3	Samfunnsfagets opphav	174
10.1.4	Læreplaner i samfunnsfag og samfunnskunnskap	174

10.2 Hvorfor skal elevene lære samfunnsfag?	178
10.3 Hvordan skape god samfunnsfagundervisning?	179
10.3.1 Demokrati og medborgerskap i samfunnsfag	180
Litteratur	186

Kapittel 11

Introduksjon til undervisning i tverrfaglige tema	188
--	-----

Hege Roaldset, Janne Thoralsdatter Scheie og Nils Buchholtz

11.1 Hva er tverrfaglige temaer?	188
11.1.1 Folkehelse og livsmestring	188
11.1.2 Demokrati og medborgerskap	189
11.1.3 Bærekraftig utvikling	189
11.2 Hva er tverrfaglighet?	190
11.3 Hvorfor tverrfaglighet?	191
11.4 Hvordan planlegge tverrfaglig undervisning?	193
11.4.1 En modell for tverrfaglig samarbeid på tvers av fag . . .	193
11.4.2 Rammebetingelser for gjennomføring av tverrfaglig undervisning	195
11.5 Noen forslag til fagovergrepene temaer for tverrfaglig undervisning	196
Litteratur	197

Forfatterpresentasjoner	199
--	-----

Stikkordregister	202
-----------------------------------	-----